

Arkivsak-dok. 26/02332-1
Saksbehandler Ann Kathrin Berge

Saksgang	Møtedato
Formannskapet	08.10.2026
Bystyret	22.10.2026

Saksframlegg

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Rådmannens innstilling:

1. Helhetlig ROS tas til orientering.
2. Plan for oppfølging tas til orientering.
3. Foreslåtte tiltak vurderes i sammenheng med budsjett og økonomiplan.

Vedlegg

HROS 2026 pdf
Analyseskjema samlet HROS 2026 pdf (U.off)

Saken kort fortalt

Kommunen plikter å ha oversikt over eksisterende og fremtidige risiko – og sårbarhetsfaktorer. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (HROS) utarbeides hvert fjerde år eller ved endring i risikobildet. På bakgrunn av endring i risikobildet har HROS nå blitt delvis revidert med egen analyse av sikkerhetspolitisk krise og krig. Sikkerhetspolitisk krise og krig vil være en av de mest alvorlige hendelsene kommunen kan stå overfor, og vil i stor grad påvirke samfunnets kritiske funksjoner. Særlig langvarige bortfall av strøm og elektroniske kommunikasjon (EKOM) vil være utfordrende, men også hyppigere digitale angrep og bemanningssvikt vil være krevende å håndtere i en slik situasjon.

HROS gir et kunnskapsgrunnlag som brukes til videre arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, til kommunens samfunnsdel og i arealplanlegging. HROS er et utgangspunkt for overordnet beredskapsplan og tiltak innen beredskap. Saken presenterer endringer i HROS, sårbarheter ved sikkerhetspolitisk krise og krig, og forslår videre oppfølging.

Bakgrunn

Det stilles krav om gjennomføring av HROS i lov og forskrift, blant annet i Sivilbeskyttelseslovens §§ 14 15, og i Forskrift om kommunal beredskapsplikt. I tillegg fastslår Folkehelseloven at kommunen har ansvar for nødvendige beredskapsforberedelser og tiltak i beredskapssituasjoner.

Sivilbeskyttelsesloven §14 sier videre at «Kommunen plikter å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.» HROS utgjør det lovpålagte dokumentet, og må oppdateres på grunn av endringer i risikobildet.

Siden forrige gang HROS ble utarbeidet i 2024 har sikkerhetsbildet endret seg både internasjonalt og nasjonalt, og samfunnssikkerhet og beredskap har fått økt oppmerksomhet. I mars 2026 sendte Justis- og beredskapsdepartementet ut brev til alle kommuner om å innarbeide sikkerhetspolitisk krise og krig i sine risikoanalyser. Økt oppmerksomhet på kommunenes evne til å opprettholde samfunnskritiske funksjoner og beredskap ved sikkerhetspolitisk krise og krig er hovedårsaken til revideringen av HROS.

I juni 2026 kom veileder om «Kommuners og fylkeskommuners roller og ansvar i sikkerhetspolitisk krise og krig», og denne har vært et vektlagt inn mot revidert av HROS. Hendelsen er vurdert ut fra konsekvenser og kommunens evne til å opprettholde samfunnskritiske tjenester fremfor å vurdere sannsynlighet for hendelsen. På bakgrunn av analysearbeidet er også analysene for langvarig bortfall av strøm og EKOM, digitale angrep og bemanningssvikt delvis gjennomgått og justert.

Analyseskjemaene er unntatt offentlighet fordi den samlede informasjon kan gi et bilde av kommunens sårbarheter, avhengigheter og beredskapstiltak, og eventuelt misbrukes. Det er ikke ønskelig å identifisere objekter som kan være utsatt for sabotasje, eller å offentliggjøre kommunens planer for håndtering av slike hendelser.

Vurdering

I analysen er ikke sikkerhetspolitisk krise og krig tallfestet for sammenligning med øvrige hendelser i HROS, men vurderes samlet sett til å være blant de mest alvorlige hendelsene kommunen kan stå overfor. Konsekvensene vil være store på tvers av tjenesteområdene og påvirke kommunens muligheter til å levere samfunnskritiske tjenester innen helse og velferd, vann og avløp, kommunikasjon, informasjon, skole og barnehage, samt styring og kriseledelse.

Ved en eventuell krise og krig, vil de største sårbarhetene og konsekvensene være knyttet til langvarig bortfall av strøm og EKOM, digitale angrep og bemanning. Avhengigheten til strøm og EKOM gjør oss utsatte siden kommunen, i likhet med samfunnet ellers, i stor grad er digitalisert. Det er store gjensidige avhengigheter mellom strøm og EKOM, og alle tjenesteområder vil påvirkes ved bortfall.

Digitaliseringen gjør oss også sårbare for digitale angrep. De siste årene har det vært flere eksempler, også i Norge, på uønskede hendelser som kan knyttes til sikkerhetspolitisk situasjon, blant annet sabotasje på kritisk infrastruktur, tjenestenektangrep og påvirkningsoperasjoner via sosiale medier og internett. Dersom dette skulle ramme Flekkefjord kommune, kan det føre til bortfall av digitale tjenester og systemer, påvirke evnen til å levere tjenester og håndtere kriser, og utfordre innbyggernes tillit til kommunen.

Både langvarig bortfall av strøm og EKOM, og digitale angrep vil være ressurskrevende å håndtere. Når vi også ser på demografiutfordringer, samtidig som vi kan forvente at vi må avgi personell til Forsvaret og Sivilforsvaret, er kommunen sårbar for bemanningssvikt.

I en sikkerhetspolitisk krise eller krig er kommunenes viktigste oppgave å gjøre det samme som i fredstid: Å ivareta innbyggernes sikkerhet og trygghet. Kommunen skal levere tjenester og ivareta sine oppgaver så nært normalen til tross for færre ressurser, og under andre og mer krevende forhold. Å sikre drift og kontinuitet i de tjenestene innbyggerne er avhengige av, som skoler, helsetjenester og vannforsyning, vil bidra til at andre aktører som politi, forsvar og næringsliv kan utføre sine oppgaver. Erfaringer fra Ukraina viser at evnen til å reparere, tilpasse seg, og opprettholde en mest mulig normal hverdag er helt avgjørende for å fungere som samfunn i en sikkerhetspolitisk krise eller krig.

Som et tiltak for å nå ut til innbyggere med informasjon ved langvarig bortfall av strøm og EKOM, foreslås det å etablere informasjonspunkter ved Rådhuset og på Hidra omsorgssenter. Ved behov for å komme i kontakt med nødetatene, kan innbyggere henvende seg til Flekkefjord beredskapssenteret og den døgnbemannede brannvakten. Det vil også være mulig for de som oppholder seg på Hidra å ta kontakt med omsorgssenteret, som har satellittelefon, og kan være behjelpelig med å komme i kontakt med nødetatene.

Informasjonspunkter er steder der innbyggere kan få informasjon og komme i kontakt med kommunen dersom elektronisk kommunikasjon ikke fungerer. Det er ikke meningen at alle innbyggere skal oppsøke informasjonspunktene, men et tilbud til dem som ikke kan få viktig informasjon på andre måter, eller som har behov for kontakt når andre kanaler faller bort. Informasjonspunkter erstatter ikke egenberedskap. Etablering av flere informasjonspunkter, kan vurderes ut fra krisens omfang og behov.

HROS avdekker sårbarheter og viser behov for økt robusthet som kommunen ikke kan løse alene. For eksempel kan kommunen redusere sårbarheten gjennom egne tiltak ved strømbrudd gjennom nødstrøm, beredskapslager og kontinuitetsplanlegging. Samtidig er det et nasjonalt ansvar å pålegge kraftleverandør og nettselskap ansvaret for en robust strøm- og mobilforsyning.

Forsyningssikkerhet innen mat, medisiner og drivstoff er andre områder der det er behov for avklaringer rundt hvilke tiltak kommunen iverksetter i egen regi, hvilke tiltak vi bør sikre gjennom avtaler og lokalt samarbeid, og hvilke tiltak det må planlegges for på nasjonalt nivå.

Hybride trusler som påvirkningsoperasjoner, desinformasjon og forsøk på å skape mistillit til myndigheter, er en del av sikkerhetspolitisk krise og krig, og noe som kan få store konsekvenser for kommunen. Formålet kan være å skape usikkerhet, polarisering og frustrasjon. Dette gjøres blant annet gjennom sosiale medier. Kunstig intelligens (KI) gjør det enklere å produsere og spre innhold med villedende innhold på en troverdig måte. Dette pågår og er noe som vi må forholde oss til, og understreker viktigheten av korrekt og tillitsskapende informasjon både i hverdag og ved kriser.

Flekkefjord kommune har forutsetningene for å håndtere kriser gjennom et tett samarbeid med næringsliv og frivillige organisasjoner. Samtidig peker nasjonale anbefalinger og funn i HROS på at egenberedskapen, både privat og i virksomheter, må bli bedre. Egenberedskapsråd og råd til virksomheter fremhever viktigheten av at de som kan klare å ivareta egne behov, må være forberedt slik at kommunens ressurser brukes til å ivareta sårbare grupper og personer som trenger hjelp. God egenberedskap hos innbyggerne, næringslivet og kommunen vil styrke kommunens og lokalsamfunnets totale beredskap og redusere belastningen på kommunale tjenester ved langvarige eller omfattende hendelser.

Revidert HROS inneholder en oppdatert Plan for oppfølging med forslag til tiltak som blant annet etablering av kommunale informasjonspunkter ved langvarig bortfall av strøm og EKOM, forsterket EKOM, kontinuitetsplanlegging, fysiske sikringstiltak, støtte og beredskap innen IKT tjenester fra DDV, samt oppdatere og videreutvikle beredskapsplanverket. Det er stor usikkerhet rundt videre utvikling i dagens risikobilde, og ny kunnskap og nasjonale føringer vil gi behov for nye oppdateringer og tiltak.

Konklusjon

Det foreslås at HROS tas til orientering og at bystyret slutter seg til den foreslåtte planen for oppfølging. Gjennomføring av tiltak og innarbeiding av de økonomiske konsekvensene knyttet til disse, må vurderes nærmere i sammenheng med budsjett og økonomiplan.